

## ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ СОЦІОЛОГІЇ

**Викладач:** к. філос. н., доц. кафедри соціології Павленко Іва Олександрівна

**Кафедра:** соціології, 4й корп. ЗНУ, ауд. 309(3й поверх)

**E-mail:** iva.fsu@gmail.com

**Телефон:** :(061) 289-12-58(кафедра)

**Інші засоби зв'язку:** FacebookMessenger: <https://www.facebook.com/iva.pavlenko>

<b>Освітня програма, рівень вищої освіти:</b>	Соціальна робота Бакалавр						
<b>Статус дисципліни:</b>	Нормативна						
<b>Кредити ECTS</b>	3	<b>Навч. рік:</b>	2020-2021	<b>Рік навчання</b>	1	<b>Тижні</b>	14
<b>Кількість годин</b>	90	<b>Кількість змістових модулів<sup>1</sup></b>	4	<b>Лекційні заняття – 28</b> <b>Практичні заняття – 28</b> <b>Самостійна робота – 34</b>			
<b>Вид контролю:</b>	Іспит						
<b>Посилання на курс в Moodle</b>	<a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1071">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1071</a>						
<b>Консультації:</b> особисті – понеділок, вівторок, з 13:00 до 14:00, IV корпус, ауд. 309; дистанційні – за попередньою домовленістю							

### ОПИС КУРСУ

Курс має на меті ознайомлення студентів з головними напрямками, школами соціологічної науки, з досягненнями світової соціологічної думки, з сучасними соціологічними парадигмами та головними теоретичними моделями тлумачення соціальної реальності.

У фокусі занять є: структура сучасного соціологічного знання, з історією соціологічних учень; сучасні соціологічні концепції; розділи історії соціології, сучасні уявлення про їх змістовне наповнення; дослідницькі уміння, досвід роботи з підручниками, навчальними посібниками, науковою літературою, періодичними виданнями, іншими джерелами інформації; стимулювання до систематичної самостійної навчальної праці.

Індивідуальне завдання передбачає аналітичну роботу з класичними соціологічними працями.

### ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможе:**

- оперувати поняттями та категоріями, що складають науковий апарат різноманітних соціологічних парадигм сучасної соціальної науки;
- розрізняти головні школи та напрямки соціологічної науки за текстами, пояснювальними моделями та змістом основних ідей;
- самостійно аналізувати тексти сучасних соціологів, реферувати та опрацьовувати їх;
- надавати критичну оцінку конкретним соціологічним теоріям, проектам щодо вирішення актуальних соціологічних проблем;
- застосовувати теоретичні моделі для пояснення соціальних явищ та процесів, а також аналізувати соціальні проблеми сучасного суспільства та пропонувати їх практичне вирішення.

<sup>1</sup> 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

## ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1071>

## КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

### Поточні контрольні заходи

#### **Обов'язкові види роботи:**

**Аналітичні огляди** – представляють собою стислу письмову роботу за тематикою курсу, яка передбачає опрацювання відкритих джерел інформації та використання теоретичних знань і положень для аналізу реальних ситуацій та подій. Завдання та детальні вимоги до їх написання знаходяться на платформі moodle znu <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1071>

У разі виникнення питань щодо його виконання студент звертається за консультацією до викладача.

**Тестування у системі moodle znu** – відбувається за затвердженим графіком за тематикою курсу.

### Підсумкові контрольні заходи:

**Письмовий екзамен** (max 20 балів). Екзаменаційний білет є диференційованим та складається з трьох рівнів завдань: тестові завдання (10 балів), завдання на визначення одного з базових соціологічних понять (5 балів) та теоретичне питання, що потребує розгорнутої відповіді (5 балів).

Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1071>

Захист індивідуального завдання (вимоги до написання знаходяться на платформі moodle znu <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1071> виникнення питань щодо його виконання студент звертається за консультацією до викладача.

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
<b>Поточний контроль (max 60%)</b>			
Змістовий модуль 1	Участь у семінарських заняттях	Протягом першого змістового модулю	5
	Аналітичні огляди	Тиждень 4	5
	Тестування у системі moodle	Тиждень 4	5
Змістовий модуль 2	Участь у семінарських заняттях	Протягом другого змістового модулю	5
	Аналітичні огляди	Тиждень 8	5
	Тестування у системі moodle	Тиждень 8	5
Змістовий модуль 3	Участь у семінарських заняттях	Протягом третього змістового модулю	5
	Аналітичні огляди	Тиждень 11	5
	Тестування у системі moodle	Тиждень 11	5
Змістовий модуль 4	Участь у семінарських заняттях	Протягом четвертого змістового модулю	5
	Аналітичні огляди	Тиждень 14	5
	Тестування у системі moodle	Тиждень 14	5



<b>Підсумковий контроль (max 40%)</b>		
<i>Екзамен</i>		<b>20</b>
<i>Захист індивідуального дослідницького завдання</i>		<b>20</b>
<b>Разом</b>		<b>100%</b>

**Шкала оцінювання: національна та ECTS**

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

**РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ**

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
<b>Змістовий модуль 1.</b>			
Тиждень 1 Лекція 1	Предмет історії соціології. Генеза соціологічного знання	<i>Участь у семінарських заняттях</i> <i>Аналітичні огляди</i> <i>Тестування у системі moodle</i>	5
Тиждень 1 Семінар 1	Тема 2. Протосоціологія Стародавнього світу та у середніх віках		5
Тиждень 2 Лекція 2	Соціальна думка у XVI – XVIII ст		5
Тиждень 2 Семінар 2	Інституціоналізація соціології у XIX ст. Мультипарадигмальність соціології		
Тиждень 3 Лекція 3	О. Конт та його проект майбутньої науки		
Тиждень 3 Семінар 3	Психологічна парадигма європейської соціології II пол. XIX ст.		
<b>Змістовий модуль 2.</b>			
Тиждень 4 Лекція 4	Натуралістична парадигма європейської соціології II пол. XIX ст.	<i>Участь у семінарських заняттях</i> <i>Аналітичні огляди</i> <i>Тестування у системі moodle</i>	5
Тиждень 4 Семінар 4	Марксистська соціологія XIX ст.		5
Тиждень 5 Лекція 5	Органістична соціологія Г. Спенсера		
Тиждень 5 Семінар 5	Французька соціологічна школа кінця XIX – початку XX ст. Е.		

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ**  
**Силабус навчальної дисципліни**



	Дюркгейм Тема 10. Французька соціологічна школа кінця XIX – початку XX ст. Е. Дюркгейм		
Тиждень 6 Лекція 6	Тема 10. Французька соціологічна школа кінця XIX – початку XX ст. Е. Дюркгейм		
Тиждень 6 Семінар 6	Німецька соціологія кінця XIX – початку XX ст. В. Дільтей, В. Віндельбанд, Г. Ріккерт		
Тиждень 7 Лекція 7	Тема 12. Соціологічні погляди Ф. Тьонніса		
Тиждень 7 Семінар 7	Формальна соціологія Г. Зіммеля		
<b>Змістовий модуль 3</b>			
Тиждень 8 Лекція 8	Теорія “соціальної дії” М. Вебера	<i>Участь у семінарських заняттях</i> <i>Аналітичні огляди</i> <i>Тестування у системі moodle</i>	5 5 5
Тиждень 8 Семінар 8	Соціальне знання в Росії на зламі XIX – XX ст. витоки соціологічної думки в Україні		
Тиждень 9 Лекція 9	Інтегральна соціологія П. Сорокіна		
Тиждень 9 Семінар 9	Соціологічна думка в СРСР		
Тиждень 10 Лекція 10	Американський інтеракціонізм. Теорії взаємодії У. Томаса, Дж.Г. Міда, Ч.Х. Кулі		
Тиждень 10 Семінар 10	Американська соціологія кінця XIX – початку XX ст.		
<b>Змістовий модуль 4</b>			
Тиждень 11 Лекція 11	Теорії конфлікту Р. Дарендорфа та Л. Козера	<i>Участь у семінарських заняттях</i> <i>Аналітичні огляди</i> <i>Тестування у системі moodle</i>	5 5 5
Тиждень 11 Семінар 11	Функціоналізм в соціології США		
Тиждень 12 Лекція 12	Теорія дії та соціальні системи Т. Парсонса		
Тиждень 12 Семінар 12	Структурний функціоналізм Р. Мертона		
Тиждень 13 Лекція 13	Структуралізм у соціології К. Леві-Стросс, М. Фуко, П. Бурдьє		
Тиждень 13 Семінар 13	Неофункціоналізм. Дж. Александер		
Тиждень 14 Лекція 14	Драматургійний підхід І. Гоффман		
Тиждень 14 Семінар 14	Теорія комунікативної дії Ю. Хабермаса		



## ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Афанасьев В. В. Западная социология XX века : учеб. пособ. Москва : Канон+, 2010. 288 с.
2. Батыгин Г. С. История социологии : учебник. Москва : ИД «Высшее образование и наука», 2007. 444 с.
3. Голенкова З. Т. История социологической мысли в странах Центральной и Восточной Европы : учеб. пособ. Москва : РУДН, ИС РАН, 2010. 269 с.
4. Гофман А. Б. Классическое и современное: Этюды по истории и теории социологии [Электронный ресурс] / А. Б. Гофман. Москва : Наука, 2003. 784 с.
5. Желтов В. В. История Западной социологии: этапы, идеи, школы. Москва : Академический Проект, 2010. 863 с.
6. Зарубіжна соціологія (XX початок XXI ст.) : хрестоматія. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2009. 656 с.
7. Козер Льюис А. Мастера социологической мысли. Идеи в историческом и социальном контексте : пер. с англ. Т. И. Шумиловой. Москва : Норма, 2006. 528 с.
8. Култаева М. Д. Європейська теоретична соціологія ХХХХІ століття : навч. посіб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 328 с.
9. Подольська Єлизавета Ананіївна. Соціологія: 100 питань 100 відповідей. Київ: ІНКОС, 2009. 351 с.
10. Погорілий О. І. Соціологічна думка ХХ століття : посібник. Київ : Либідь, 1996. 224 с.

## РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ<sup>2</sup>

### **Відвідування занять. Регуляція пропусків.**

*Характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.*

*Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.*

### **Політика академічної доброчесності**

*Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на періоджерело.*

*Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності).*

*Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.*

---

<sup>2</sup> Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!



Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

### **Використання комп'ютерів/телефонів на занятті**

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

### **Комунікація**

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт – регулярно розміщуються викладачем на платформі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу [iva.fsu@gmail.com](mailto:iva.fsu@gmail.com). У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.



## ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

### ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

**АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.** Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

**ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.** Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

**ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ.** Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

**НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА.** Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

**ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ.** Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9y>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

**ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ.** Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

**ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА.** Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

**РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.** Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

**РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.** Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

### **ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)**

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - [moodle.znu@gmail.com](mailto:moodle.znu@gmail.com), Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - [alexvask54@gmail.com](mailto:alexvask54@gmail.com), Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.